

© PATRICK DIELEMAN

EVOLUTIES IN HET KERSENASSORTIMENT

Willen we het kersenareaal in ons land laten groeien, dan zullen we volgens Florent Geerdens van Fruitboomkwekerij René Nicolai inspanningen moeten leveren voor de kwaliteitszorg na het oogsten, om verdere markten te kunnen bereiken. – *Patrick Dieleman*

Geerdens vertelde dit tijdens de fruitmeeting van Syngenta, waarover eerder al een artikel verscheen in *Management&Techniek* 9 van 3 mei. Tijdens de opendeurdag Kersen van boomkwekerij René Nicolai, die eind juni plaatsvond, onderbouwde hij zijn ideeën door een ander te tonen in zijn kersenaanplantingen en kwekerij. "Meer dan 30% van mijn fruitbedrijf bestaat uit kersen. Voor mij is de opmars van de kersen begonnen met de intrede van de onderstam Gisela 5, zowat 20 jaar geleden. Greg Lang van de Michigan State University gaf toen in de proeftuin van Gorssem een voordracht over de toekomst van kersen. Hij somde een aantal onderstammen op, en vertelde dat een type met een bepaald proefnummer de belangrijkste zou worden. Ik ben 's anderendaags met René Nicolai naar de universiteit van Giessen gereden, en

's avonds kwamen we terug met de eerste Gisela-onderstammen. Later hadden we een klein intermezzo met de GM-onderstammen van Gembloux. Dat waren volgens mij ook goede onderstammen, maar die zijn intussen verdwenen omdat er op een bepaald moment heel veel uitval was in de kersenplantages. Ik geloof nog steeds niet dat dit alleen aan de onderstam te wijten was. Volgens mij zijn er toen ook andere fouten gemaakt, met virusvrij materiaal en dergelijke. Op een bepaald moment hadden de GM-onderstammen een dusdanig slecht imago, dat het onmogelijk was om ze te rehabiliteren. Ondertussen worden ook andere types van Gisela toegepast. De Gisela 6 heeft 20% van de markt. Die heeft een iets sterkere groei dan de Gisela 5. De proeftuin zegt dat die wat kleinere kersen geeft, maar dat heeft volgens mij te

maken met de manier van snoeien. Ik pleit voor dikke, zware takken en toepassing bij zelfbestuivende rassen. De Gisela 3 is zowat 20% zwakker. We weten nog niet heel goed hoe we die moeten positioneren, maar ondertussen heeft die 2 tot 3% van de markt."

Aangepaste snoeiwijze

Met de overschakeling van hoogstam naar laagstam kwamen er nieuwe boomtechnieken en andere plantafstanden om meer rentabiliteit te krijgen. Ik adviseer 4 op 2 m als plantafstand. Binnen de rij zou dat kunnen worden verminderd tot 1,75 m. De voorbije jaren is ook de snoei veranderd. Vandaag zitten we volledig op de *central leader*, de centrale as, maar enkele rassen hebben het heel moeilijk in dat systeem. Ik denk dat we in de toekomst voor een aantal rassen zoals Lapins, Simone en misschien Sweetheart

en Summit, naar een *multiple leader* gaan, zodat we met sterk opgaande takken kunnen werken en een constante vernieuwing hebben van de onderkant weg. Daaruit kunnen nieuwe eenjarige twijgen groeien, die dan productief worden in het tweede en derde jaar. Dat type boom zien we nu in Tasmanië, en in de streek rond Melbourne in Australië. Ze zijn daar heel succesvol mee met Lapins en Sweetheart, rassen die van nature recht omhoog groeien, maar ze mislukken volledig bij Regina en Kordia." Tijdens de opendeurdag kregen we een dergelijke aanplanting te zien met Simone, een mutant van Lapins. Dergelijk systeem is geschikt voor steil groeiende Amerikaanse rassen en zelfbestuivers. Er wordt gestreefd naar 7 opgaande takken. Daarvan worden er na enkele jaren een drietal vervangen. Dit systeem helpt om een te dominante kop te vermijden.

Assortiment nog verruimen

"Waar ik in de kersen ook in zou willen slagen, is om te komen tot een seizoen van 10 weken. Het is verkeerd om te zeggen: het is de eerste week van juli, straks komen we met onze Kordia en nadien de Regina, en dan is het gedaan. Een kersenperiode kan beduidend veel

.....
 Willen we met kersen aan
 belang winnen in de wereld,
 dan moeten we aan
 hydrokoeling denken.

meer zijn. Vroeger adviseerde ik om niet de vroegste kersen aan te planten, en die eerste weken over te laten aan de Fransen en de Spanjaarden. We merken dat die vandaag hun kersen elders verkopen. Je zou de eerste week kunnen komen met Sweet Early, Earlise of Big Burlat, de tweede week met Merchant en Poidel, en nadien met Samba en Folfer. Dat is een ras dat we willen positioneren naast Samba. In de vierde week, als het kan, de Giant en Summit en na de Korvik ook nog Grace Star. Kordia komt in de vijfde week. De zesde week beginnen we met de zelfbestuivers Lapins, Simone en Skeena. Lapins heeft als nadeel dat hij wat de prijsvorming betreft moet concurreren met Kordia en Regina, die in de zevende week volgen. In de achtste week komen we met Sweetheart. De negende week gaan we naar Staccato. Straks komt er wellicht een tiende week aan met een ras

uit East Malling of uit Canada. Twee nieuwe rassen waar we deze winter commercieel mee beginnen, zijn Poidel (tweede week) en Hamid (vijfde week). Die laatste is een kruising tussen Kordia en Regina, dus tussen de 2 schoonste paarden van de stal.

Vandaag zijn we succesvol. Er worden in de Benelux jaarlijks tussen 300.000 en 400.000 kersenbomen gekweekt. Als we ervan uitgaan dat de helft naar Engeland of Oost-Europa gaat, en gerekend met 1000 bomen per ha, komen we uit op een groei van het areaal in de Benelux van 50 tot 150 ha. Kersen gaan straks dus iets betekenen. Twintig jaar geleden moest je

voor de vierde week. Ook de Grace Star wordt daar gepositioneerd."

Bij de Skeena vertelt Geerdens dat die alle jaren 20 tot 22 ton/ha levert en de grootste opbrengst in geld genereert. De prijsvorming is iets minder dan die van Kordia en Regina, waar de plukperiode tussen valt, maar de kilo's compenseren dat. De Skeena in de aanplanting werd opgekweekt met een *central leader*, maar toonde al te sterk hout in de kop. "We moeten de snoei aanpassen. Ik adviseer mijn klanten om een balans na te streven tussen kruisbestuivers en zelfbestuivende rassen, omdat die laatste een zekere opbrengst leveren in moeilijke jaren."

Voor een aantal zelfbestuivende rassen kan het multiple leader-systeem te zware koppen helpen voorkomen.

de kersen echt gaan zoeken, maar vandaag zie je geregeld kersen opduiken, wanneer je door de fruitstreek rijdt. Vroeger plantten we kersen bij iemand die een deel van zijn hoogstammen verving door laagstam. Vandaag planten we bij appeltelers die het anders willen gaan doen en enkele ha kersen planten. Tijdens de rondgang in aanplantingen en kwekerij zagen we meerdere nieuwere rassen. "Ik ben op zoek naar lookalikes voor Kordia. Hamid en Korvik (foto p. 6) zijn daar voorbeelden van." Van Hamid kon Florent Geerdens nog geen exemplaren tonen, maar dit ras zou ook in de proeftuin aangeplant worden voor verder rassenonderzoek. Korvik heeft het potentieel om vlak voor Kordia (een van de ouders) te komen. "We adviseren dit ras

Regenkappen

Ik denk dat er alleszins regenkappen moeten bijkomen. De laatste jaren zijn we daar met enkele einzalgänger mee bezig geweest. Na de catastrofe van de laatste zomer, waarbij de mensen met kappen wel en de rest niet konden plukken, zie ik vandaag heel veel activiteiten met kappen. Vandaag leren ook de Belgen regenkappen kennen. In Engeland wordt geen enkele kersenboom geplant zonder regenkap. De Engelse kersenteler is van een andere origine. Die teelde voordien bramen, bessen of aardbeien, en die is dus gewoon aan tunnels en irrigatie. Onze kersenkweker komt uit een hoogstamcultuur of uit de teelt van appels, en hij is dat minder gewoon. Ik zie heel wat Franse, Italiaanse, Duitse en Nederlandse

firma's die actief zijn bij ons. Eén constructeur vertelde me dat hij dit jaar rond Sint-Truiden 10 ha kersenkappen heeft verkocht. Ik denk dat er de komende 5 jaar nog veel zullen bijkomen." Tijdens de opendeurdag kregen we 2 systemen te zien. Bij het Quick Zip-systeem wordt het doek in een rail getrokken. Geerdens liet voor dat werk een machine ontwikkelen. Daarmee kan hij met 3 personen 0,5 ha per dag overkappen. "Ik kies ervoor om de kappen begin juni over de kerselaars te trekken, wanneer de rui zich heeft ingezet. Ik beseft dat wie zijn kappen al voor de bloei dichttrekt, kan profiteren van de extra warmte. Dat

past niet in onze arbeidsorganisatie." Geerdens vroeg zich af de verminderde lichtinval aanleiding zou geven tot een sterkere rui. De leverancier van het systeem, die aanwezig was, stelde dat er 20% minder licht invalt, maar dat dit deels gecompenseerd wordt doordat het licht diffuus wordt. De leverancier geeft 5 jaar garantie voor uv, maar hij kent kappen die er al 12 jaar staan. "Maar je moet wat geluk hebben", zegt hij, "want bij een zware storm kan veel gebeuren. De investering kost om en bij de 6 euro/m²." We zagen een tweede systeem afkomstig van BayWA (Duitsland). Hierbij wordt het zeil niet verwijderd, maar opgerold.

Doordat de zeilen dus het jaar rond in de aanplanting blijven, heeft dit wellicht effect op de levensduur ervan.

Kwaliteitszorg

Geerdens vertelde dat de 2 volgende stappen koeling en elektronische sortering zijn. "Vandaag werken we nog steeds zoals onze grootouders. Dat systeem lukt wanneer je 's morgens om 5 uur kan beginnen plukken en de kersen 's avonds om 5 uur naar de veiling kan brengen. Dan zitten die 's nachts op transport en zijn ze 's morgens op de markten. Omdat we allemaal samen veel meer kersen zullen produceren, zal er meer aandacht moeten komen voor het *post harvest*-gebeuren. Bekijk de kersen van de Chileenen, die een transport per schip van 4 weken moeten doormaken. Als die containers hier aankomen, zien we prachtige kersen. De Tasmaniërs bevoorraden de hele wereld. De Canadezen zitten op de Brusselse vroegmarkt met hun kersen. We kunnen dat ook wanneer we het oogstgebeuren beter in de vingers krijgen. Willen we met kersen aan belang winnen in de wereld, dan moeten we aan export denken, en dus aan het overwinnen van afstanden. Ik weet dat er vraag is uit China, Indië en Rusland. Vroeger kwamen veel Chileense kersen bij ons terecht. Nu gebeurt dat nog amper, omdat de Chinezen in de periode rond Kerstmis veel meer geld geven dan wij. Daarvoor zullen we aan hydrokoeling moeten denken. Die kers moet enkele minuten na het plukken op 2 tot 3 °C gebracht zijn. Momenteel sorteren de meesten nog aan een tafel. Er zal een elektronische sortering in de plaats moeten komen."

Kruising tussen kers en pruim

Vervolgens vroeg Geerdens aandacht voor de Nadia. Dat is een kruising tussen een kers en een pruim. "Men heeft op de vrucht een merknaam gezet, namelijk Cherry Royal, maar ik hoor dat die naam nog zal veranderen. De vruchten zijn zo groot als een pruim, namelijk 40 mm dik, maar ze hebben het vruchtvlees van een kers. Er zijn al bomen geplant van in het zuiden van Spanje tot in Denemarken. Er zit een vermarktingsorganisatie achter. Het is nog niet helemaal duidelijk, maar wellicht zal dit geteeld worden als een conceptras, en zal dit worden afgedekt met productiecontracten. ■

1 Meer telers kiezen voor zekerheid door minstens een deel van hun areaal onder regenkappen te telen. Hier werd een extra hagelnet gebruikt om vogels buiten te houden. 2 Bij het Quick Zip-systeem wordt het zeil bij het ophangen in een rail geschoven. Florent Geerdens liet voor dat werk een machine ontwikkelen.